

Do Komsomolców

„Zwycięzcy ponieważ bierzemy udział w wielkim dziele — w ratowaniu całego człowieczeństwa” — tak mówił na Warszawskim Kongresie Obróńców Pokoju generał H. Jara — narodowy bohater Meksyku.

H. Jara — jest potomkiem Indian, narodu, który zasnął goręcy nieśmiertelny i który najbardziej ucierpiał od wyzysku i przesładowań obcych najeźdźców, od Corteza począwszy, a skończywszy na amerykańskich przemysłowcach. Historia własnego narodu nauczyła H. Jara odróżniać prawdziwych przyjaciół ludzkości od jej wrogów. Chciwa tupa amerykańskich imperialistów nieraz sięgła po bogactwa naturalne

Meksyku, a teraz całemu światu grozi nową wojną. H. Jara wie dobrze, że gdzie ona dosięgnie — tam rośnie wyzysk, nędza i niewola.

Ten gorący patriota meksykański, b. minister marynarki wojennej, całą swą wiedzę i energię, całe swoje serce oddał wielkiej sprawie obrony pokoju. Za swe wielkie zasługi, położone w dziele obrony pokoju światowego, gen. Jara został niedawno nagrodzony Międzynarodową Stalinowską Nagrodą Pokoju.

Poniżej zamieszczamy jego artykuł opublikowany w „Komsomolskiej Prawdzie”.

W młodzieży żyją najpiękniejsze wartości ludzkie. Młodzież — to jutrzienka życia wiosenny świat, a jednocześnie fundament teraźniejszości i na dzieła przyszłości.

W młodym pokoleniu żyje męstwo — niezbędne do zwalczania tego, co hamuje życie — niezbędne do ugotowania drogi postępu.

Szczelniejsza jest młodzież, pełna cudownej energii. Młodzież powinna umieć cenić każdą minutę swojego życia, które ma tym większe znaczenie, im lepiej jest wykorzystane dla dobra ogółu.

Młodzież powinna troskliwie wykorzystywać swój czas, nie trwonić tego największego ze wszystkich skarbów.

Chłopcy i dziewczęta powinni myśleć o pracy i nauce, aby zdobyć nowe wyzyny i nowe horyzonty, doskonalić się, nieustannie podnosić swój poziom, aby lepiej służyć sprawie ogółu, aby być pożytecznym, być przykładem dla innych.

Moim zdaniem, praca młodzieży powinna mieć trzy wymiary: wzniosłość celów, głębokość wiedzy i rozmach. Im większe będą te wymiary — tym lepsze.

Myśleć i żyć dla twórczego wysiłku. Myśleć i uczyć się, by szerzej rozwinąć swoją działalność. Rozumieć i kochać, to co sam wytwarzam, co jest dziełem twoich rąk i twojej myśli!

Cieszyć się na widok tamy, kanału, elektrowni czy maszyny, w budowę której włożyłeś swoje siły i swój entuzjazm! Podróżować w wagonie kolejowym, w samolocie czy samochodzie, który pomagał projektować i budować! Nosić odzież i obuwie z tej fabryki, w której sam pracujesz! Ogładać na półkach bibliotek książki, które sam napisał! Jakże to naturalna i szlachetna duma!

Wszystkiego tego doświadcza młodzież radziecka, która jej wielcy wodzowie nauczyli kochać życie, ukazując jego istotny sens.

Kiedyś czytałem, że jeden z waszych genialnych strategów zawarł swoją wojenną teorię w prostym wyrażeniu „Zolnierzka trzeba uczyć, dlaczego i pocić on czyni”. Tych prostych słów, mających głębokie znaczenie, można użyć w stosunku do młodzieży radzieckiej. Ona doskonale zna przyczyny i cel, sprężynę i zadanie. Wszystko to jest niezmiernie ważne dla osiągnięcia sukcesu.

Wodzowie narodu radzieckiego, a przede wszystkim genialny Stalin, nieustannie troszką otaczają dzieci i młodzież, ponieważ rozumieją, jak wielkie ma znaczenie młode pokolenie dla teraźniejszości i przyszłości.

Troska o młodzież w ZSRR nie jest troską plutoniczną. Wszystko to, co jest niezbędne dla szczęścia młodych ludzi, urzeczywistniane jest w praktyce. Wodzowie narodu radzieckiego troszczą się i opie-

kują życiem młodzieży, uczą ją kochać życie, ukazując jej piękno i stwarzając młodzieży wszystkie możliwości pełnego wykształcenia życia w jego najszlachetniejszych przejawach.

Udział młodzieży radzieckiej w ogólnym wysiłku narodu jest wielki, ponieważ żyje ona pełnym życiem. Młodzież ta wie, jak bogata spuścizna w dziedzinie nauki i wynalazczości zostawił jej ludzie pracy i uczeni minionych pokoleń.

Lecz młodzież radziecka nie zgadza się na wykorzystanie tylko tej spuścizny. Na odwrót — spuścizna ta służy młodzieży radzieckiej jako punkt oparcia dla nowych i cennych, twórczych osiągnięć. Młodzież ta uważa za swój obowiązek, aby swoją pracą odwdzięczyć się ojczyźnie za to, co od niej otrzymała.

Młodzież radziecka jest zdolna urzeczywistnić to w jak najszerszej skali, ponieważ nie zna pęt niewoli, ponieważ przestrzeń jej działalności i obserwacji nie zwęża się, lecz stale rozszerza, ponieważ otwierają się przed nią stale nowe możliwości nauki i rozwoju twórczych zdolności.

Wychowanie młodzieży radzieckiej w duchu miłości do życia, w duchu miłości do całej młodzieży świata jest krajem różnym od dyskryminacji i zniszczenia. Jest twórczo. To — nie szkoła nienawiści, nie szkoła grabieży i morderstwa, lecz szkoła trwałych podstaw ogólnego braterstwa.

Młodzież ZSRR wie dobrze po-

żyteczne życie. Zajęta swoją codzienną pracą, stoi w pierwszych szeregach walki o pokój, ponieważ jest świadoma wykształcenia życia w jego najszlachetniejszych przejawach.

Młodzież radziecka, która odkryła się chwale pod sztandarami Wielkiej Wojny Narodowej, dziś dzieli w swoich rękach sztandar pokoju, jest zdecydowana i nie pozwoli nikomu wyrwać go ze swoich rąk.

W tym twórczym postanowieciu młodzieży radziecka nie jest osamotniona. Wraz z nią jest młodzież mojej ojczyzny — Meksyku, młodzież Ameryki Łacińskiej — walcząca przeciwko werbowaniu jej na wojnę. Wraz z nią — jest młodzież Niemiec i Japonii, walcząca przeciwko remilitaryzacji. Wraz z nią jest młodzież Ameryki Północnej przeciwna wojennemu planom, wrzogaćcym tylko imperialistycznym rekinów — ludzi, handlujących przestępstwem.

Jest to całkiem zrozumiałe. Wielu młodych ludzi w wiekszym lub mniejszym stopniu ucierpiało od okropności wojny. Poznali, co to ból utraty najbliższych, widzieli rozbite własne ogniska domowe, zniszczone szkoły i świetlice, doświadczyli niedoli i głodu. A chłopcy i dziewczęta, którzy nie doświadczyli tego na sobie, zrozumieli cierpienia innych.

Dowiedzieli się, że wojna jak huragan ognia porwała za sobą życie milionów ludzi, zniszczyła radość i siły wielu młodych ludzi, którzy zacho-

wawszy życie, stali się podobni do zwiedzionych kwiatów.

Młodzież demokratyczna walczy o pokój, ponieważ kocha życie i wie, że bez pokoju nie można ani żyć, ani pracować. Chłopcy i dziewczęta kochają życie, ponieważ pragną widzieć zrealizowanymi swoje marzenia i nadzieje. Oni pragną ujrzyć swoje dzieła, rezultaty swoich wysiłków.

Wyrwać z kwiatowego życia jego najpiękniejsze możliwości — to jeszcze gorzej niż zabić. Dlatego młodzież wszystkich krajów razem ze wszystkimi uczciwymi ludźmi potępia zbrodniczą działalność podległą wojennym, którzy chcą skazać młodzież na wygnanie, chcą zawrócić ją z drogi twórczej pracy, wypaczyć jej świadomość, pozbawić ją szlachetnych ideałów, zniekształcić jej duszę, stosując najbardziej udoskonalone hitlerowskie metody.

Młodzież meksykańska, która dzielnie walczy o pokój, prosiła mnie, abym przesał od niej gorące pozdrowienia dla młodzieży radzieckiej. Polecenie to jest dla mnie zażywym i wypełniam je z wielką radością.

Piękne życie, nie znające smutku i niebezpieczeństwa, jasna przyszłość — oto los młodzieży radzieckiej. Lecz i ona musi czuć, aby siły zła nie odebrały jej tego, co posiada. Nie należy zapominać, że na pokój nie można czekać, o pokój trzeba walczyć, nie oszczędzając wysiłku, walczyć aż do zwycięstwa. Niech żyje młodzież!

Dom dla przyjaciół z Polski

(Korespondencja z Berlina)

Już z daleka widać, że w budynkach podstawowej szkoły nr 21 i 22 przy ulicy Ringstrasse, w dzielnicy Friedrichshagen będzie mieszkała polska delegacja. Na froncie widać ogromne portrety Prezydenta Polski Ludowej, Bolesława Bieruta i Prezydenta NRD Wilhelma Piecka, wykonane przez młodych robotników z Huty Hennigsdorf. Nie są one bynajmniej wytrawnymi artystami, ale za to z każdego poglądziec pędzą przemawiająca wielką miłością do ludu polskiego i jego Prezydenta.

Uroczyste i dekoracyjne do domu na przyjęcie polskich delegatów powierzono uczniom szkół podstawowych 21 i 22 oraz młodzieży robotniczej z Huty Hennigsdorf. Wiedzą oni, że powierzono im zaszczytne zadanie i dlatego włożyli cały swój zapał i pomysłowość w dekorację domu, aby jak najwygodniej mogli w nim mieszkać przyjaciele z Polski.

W hallu panuje świąteczna i uroczasta atmosfera. Na owalnym stole wiszą portrety prezydenta Bieruta i premiera Cyrankiewicza. Okalają je opadające w ciężkich faldach standardy Polski i NRD. Hall tonie w zieleni, kwiatkach i powodzi światła.

Na gości z Polski czekają czyste, słoneczne i obszerne sale sypialne. W każdej z nich mieszczą się od 10 — 12 łóżek. Sypialnie są także udekorowane przez małe dziewczynki z niższych klas szkoły podstawowej, które zapałem robiły wychniki, kwiaty i girlandy z białego i czerwonego papieru. Teraz, gdy praca jest już skończona, dziewczynki z napięciem oczekują „swoich”

gości i na pewno zapytają jak się delegatom polskim podoba dom i ich dekoracje...

Młodzież robotnicza Huty Hennigsdorf, która objęła patronat nad szkołą, zawięzała wielkie wykresy, rysunki i fotografie, obrazujące pokojową odbudowę ich huty — huty pracującej dla pokoju. Uczniowie 3 oddziału szkoleniowego w rysunkach i w podpisach po polsku i po niemiecku pokazują swoje osiągnięcia w trzech etapach współzawodnictwa.

Na innej planzynie widać wizerunki zasłużonych nauczycieli ludowych, obrazy z wspaniałego zlotu młodzieży niemieckiej w ubiegłym roku. Fotomontaż ilustrujący przygotowania do Świątowego Zlotu Młodych Bojowników o Pokój w Berlinie. Widać tu także mapy, na których czerwonymi chorągiewkami i małymi żółtymi lampkami zaznaczone są szlaki handlowe i morskie łączące NRD z krajami demokracji ludowej.

Na szklanej tafli wymalowana biała olejną farbą słowa towarzysząca i utrwalony i zachowany w swym ręce sprawie zachowania pokoju i będą bronią jej do końca!

To małe arcydzieło uczniów szkoły, którzy włożyli w nie dużo pracy i cierpliwości. Nawet w tym drobnym szczególe widać umiłowanie pokoju i przyjaźni dla Polski.

Dzieci i młodzież niemiecka pragną jak najwięcej opowiedzieć o swojej ojczyźnie i o swoim życiu przyjaciółom z Polski. Toteż udekorowały one kwatery delegacji polskiej wszystkim, co im się wyda-

wało interesujące lub piękne. Umieściły one tam m. in. wazy ziół leczniczych, barwny motyli i ziół leczniczych, branych przez pionierów w kolicach Berlina. Obok, ściana wisi fotografia pięknej jeziora Müggelsee, nad którą rym podczas Zlotu młodzieży niemieckiej w 1950 roku. Główną atrakcją były tam wspaniałe ognie sztuczne. Było w niej udział 200.000 młodych.

Na trzecim piętrze znajdują się książki, obrazy i nuty większych artystów i kompozytorów niemieckich. Widzimy tam ozdoby wydane „Fausta” Goethego, „Nieme”, „Eaśn zimowa” Heinego, twórcy Bacha, Beethovena, Mozarta, portrety i rysunki Dürrera, Nagla i Lingnera. Znajdują się tu także pomysłowe fotomontaż z wycinkami powieści „Matka”, „Sonne brückes” i sztuki „Matka Courage”.

Na każdym piętrze są małe kreski, wykonane kolorowymi kredkami i farbami przez uczniów szkoły. Zapraszają one do zwiedzania nowobudowanych urządzeń sportowych w Alei Stalina, pływalni w Friedrichsheima i republiki pionierów im. Ernsta Thälmanna.

Urządzając i dekorując dom dla polskich delegatów na Zlocie dzieci ze szkoły nr 21, 22 młodzi hutnicy z Hennigsdorfa dołożyli wszystkich starań, by ułatwić i uprzyjemnić pobyt w Berlinie swoim drogim gościom z Polski.

*) Film oparty na sztuce Leona Kruczkowskiego „Nierocny”.

Kłamstwo ma krótkie nogi

Znane przysłowie mówi: „kłamstwo ma krótkie nogi”. Wynika z tego, że żadne kłamstwo daleko nie zajdzie. Przy pierwszym zetknięciu się z prawdą — pęka jak balon.

I tak pękł również parę dni temu balon fałszu i kłamstwa angielskiego ministra Spraw Zagranicznych Herberta Morrisona. Pękł w zetknięciu się z „Prawdą”, której odpowiedź p. Morrisonowi zamieściłszy w wczorajszym numerze „Sztandaru Młodych”.

Czym było oświadczenie Morrisona? Był to skoncentrowany pokaz kłamstwa. Kłamstwa i fałszu, w jakim szukają oparcia wszystkie rządy kapitalistyczne na świecie, wszyscy kapitalistyczni ministrowie i oficjalne osobistości w swojej polityce, prowadzonej wbrew najbardziej podstawowemu interesom swoich narodów.

Dziś ta antynarodowa polityka znajduje najskrajniejszy wyraz w przygotowaniach do agresywnej wojny przeciwko państwu obozu pokoju. Pokój — to najbardziej podstawowe pragnienie i dążenie wszystkich prostych ludzi na świecie — znajduje się w niebezpieczeństwie. I narody świata w obliczu tego niebezpieczeństwa z coraz większą mocą — powstają do walki przeciwko siłom agresji, wojny, krwi, ruin i zniszczenia. Widzą podlegające wojennym, jak kruszą się i trzeszczą ich plany. Dlatego też czynią

wszystko „ażeby — jak mówił tow. STALIN w wywiadzie udzielonym korespondentowi „Prawdy” — ometać siecią kłamstw swe narody, oszukać je i przedstawić nową wojnę jako obronną, a pokojową politykę krajów milujących pokój — jako agresywną. Starają się oszukać swe narody w tym celu, ażeby narzucić im swe agresywne plany i wciągnąć je do nowej wojny”.

Zakłamanie i fałsz, oszczerstwo i oszustwo — oto przy pomocy czego montują swoje siły podpalacze świata, znieprawieni przez narody. Oto czemu służy rozbudowany przez nich aparat zatrutej propagandy — ich radio, ich prasa, ich film, wystąpienia ich polityków i dyplomatów.

I właśnie oświadczenie p. ministra Morrisona było wzorem fałszu i zakłamania. Nie pomogła jednak misterna konstrukcja, słodko-ckliwe słówka, nie pomogło odmiennianie w wszelkie możliwe sposoby słów: „wolność”, „swoboda”, „umilowanie pokoju”, „przyjaźń” itp. itp. Oświadczenie p. Morrisona spotkał taki los, jaki nieuchronnie musi spotkać wszelkie kłamstwo w zetknięciu się z prawdą — po prostu rozleciało się w kawałki.

W czym leży nasza siła — siła obozu pokoju i postępu, wolności i socjalizmu? W czym leży ich słabość — słabość garstki podlegających wojennym, wrogów ludzkości, wrogów życia?

Sila nasza leży w tym, że wszystko co robimy — robimy w interesie pokoju i wolności. W polityce prowadzonej przez kraje obozu pokoju każdy prosty człowiek na świecie widzi swoją politykę, widzi obronę swych interesów. I dlatego politykę popiera. I z tego właśnie prostego powodu nie potrzebujemy szukać oparcia w kłamstwie i fałszu, nie potrzebujemy krywać tego co robimy, do czego dążymy. Wprost przeciwnie — siła naszą jest prawdziwość. Ona właśnie siłą naszą potęguje.

Ich słabość zaś — to słabość złośliwych, którzy popełniają zbrodnie i stara się ją ukryć w zawiłym kłamstwie.

Podlegające wojenni wiedzą, że to co czynią jest zbrodnie przeciwko narodowi i dlatego zbrodnie tę ukryć chcą przed narodami w gęstej sieci kłamstwa.

Odpowiedź „Prawdy” udzielona Morrisonowi — jest po prostu gładką lekcją niezwykłej siły potęgi prawdy. Tak jak balonu oszczerstwa i kłamstwa angielskiego ministra spraw zagranicznych p. Herberta Morrisona zostały tylko żałobne strzępy — tak każde kłamstwo wymierzone przeciwko narodowi i ich interesom skazane jest na zagładę. Krótkie bowiem nogi ma kłamstwo, choćby nawet głoszone przez angielskiego ministra spraw zagranicznych.

KOS

RZEŻBY, OBRAZY I WIERSZE

nadeszła z całego kraju młodzie robotnicy, chłopcy i studenci — na Wielki Konkurs Przedzlotowy

Coraz więcej prac napływa na Wielki Konkurs Przedzlotowy, zorganizowany przez ZG ZMP i prasę młodzieżową. Liczba prac, przysyłanych na konkurs przez młodzież z różnych stron kraju przekroczyła już cyfrę 1000. W jednym z pokoiów Młodzieżowego Domu Kultury w Warszawie stoją obrazy i rzeźby, na półkach piętrzą się listy z wierszami, opowiadaniem i karykaturami. Najwięcej jest utworów literackich, które stanowią ponad połowę nadesłanych prac; po nich idą prace malarskie, graficzne, fotograficzne, karykatury, piosenki i rzeźby.

Wszystkie nadesłane prace świadczą dobitnie o tym, że młodzież rozumie wagę III Świątowego Zlotu Młodych Bojowników o Pokój. W nadesłanych wraz z pracami listach, które często niewprawną do pisania ręką, bez pięknych słów i gładkich zwrotów różni młodzi ludzie: robotnicy, chłopcy, żołnierze, uczniowie, studenci — szczerze i prosto wyrażają oni swoje uczucia i myśli. Świadczą o tym chociażby słowa 14-letniej Bogumili Śwęd, która w liście przesyłanym wraz z opowiadaniem pisze: „Nie wiem, czy to, co przesyłam, jest dobre; wiem tylko to, że pokój będzie utrwalony i z tym głębokim przekonaniem piszę swoje opowiadanie”.

„Pokój będzie utrwalony” —

te słowa mogą stanowić motto każdej nadesłanej na konkurs pracy. Hasło walki o pokój jest bezspornym tematem, wielu rysunków, opowiadań czy wierszy. Student III roku grafiki w Łodzi kol. Zenon Ziberski przysłał tekę rysunków, zamkniętych w cyklu pod nazwą „Pokój zwycięży wojnę”. Rysunki, niezwykle plastyczne i żywe w swym wyrazie układają się w graficzną opowieść o sile i braterstwie mas pracujących całego świata, które pod wodzą Związku Radzieckiego i Wielkiego Stalina walczą o pokój i nie pozwolą go zakłócić podległością wojennym. Mocny uścisk dłoni spaja w nierozdzielny łańcuch czarnych, złotych i białych, kroczących w szeregu jednej wielkiej, pokojowej manifestacji i niosącej portret Chorążego Pokoju Towarzysza Stalina. Pokój będzie zachowany, bo w szeregach walczących o pokój stoi wiele milionów prostych ludzi na całym świecie — oto wniosek, który narzuci się każdemu po obejrzeniu tych rysunków.

„Tej przyszłości nawet moja bomba nie rozewnie!” — myśli ponuro Truman, patrząc na złączonych braterskim uściskiem Murzyna i ZMP-owca. To jedna z karykatur nadesłanych przez kol. Rajmunda Klarkę, nauczyciela we wsi Pomorzany pow. Kutno. Kol.

Klarkę nadesłał wiele karykatur na temat wojny w Korei, w których wyraża pewność, że naród koreański zwycięży.

Dożył uczestników konkursu dobrze rozumie, że braterstwo ludów całego świata, nasza przyjaźń z narodami Związku Radzieckiego i narodem niemieckim jest wielkim wzmocnieniem światowego obozu pokoju. Dlatego właśnie Tadeusz Drabik, 17-letni uczeń Liceum Pedagogicznego w Ostródzie wykonał w gipsie popiersia Prezydenta Wilhelma Piecka oraz Wincentego Patrowskiego, wykazując przy tym zdolności w dziedzinie rzeźbiarstwa. Dlatego także 17-letni samouk Franciszek Zyra bardzo starannie, z dużym nakładem pracy wykonał płaskorzeźbę przedstawiającą Generalissimusa Stalina i Prezydenta Bieruta.

Walka o pokój jest także naszą pracą, naszą troską, naszą odpowiedzialnością. Znalazła o nią w odzwierciedleniu w wielu pracach konkursowych. Henryk Wiśniewski, 25-letni ZMP-owiec, pomocnik monterki z ukończonymi 7 klasami szkoły podstawowej, przysłał rzeźbę gipsową, przedstawiającą górnika, który wykupa węgla symboliczną szóstkę. Plan 6-letni, Krzysztof Królikowski, 23-letni walcownik huty „Padiw” w Sosnowcu przysłał na konkurs odlew — płaskorzeźbę górnika. Stanisław Wacht, 18-letni absolwent Państw. Liceum Sztuk Plastycznych w Krakowie nadesłał kilka obrazów, których tematem jest praca młodzieży ZMP-owskiej, ściśle związana z walką o pokój. Jeden z obrazów, zatytułowany „Zbieranie podpisów pod Apellem Pokoju”, przedstawia trójkę pokój, która przysłała na pole do pracującego traktorzysty i podaje mu tekst Apelu do podpisania.

Ob. Rybeczka pisze: „Widząc zapał pokojowej, twórczej pracy w budownictwie Polski Ludowej i Planu 6-letniego, który z takim zapałem realizuje nasza ZMP-owska młodzież, powziąłem myśl dla uczczenia III Świątowego Zlotu Młodych Bojowników o Pokój i na cześć naszej pracującej w duchu pokojowym młodzieży ZMP przystąpiłem do Konkursu Przedzlotowego i wykonałem rzeźbę”.

A oto sama rzeźba: w jasnym drzewie wyrzeźbiona jest cyfra Planu 6-letniego. Na szóstce płaskorzeźba: chłop się dzi w ławie szkolnej, młody ZMP-owiec pokazuje mu listy na tablicy. Obok koło zębate, w nim garść kłosek. Po nad płaskorzeźbą stoi ZMP-owiec, trzymający w jednym ręku gołębia pokoju, w drugim uniesionym wysoko nad głową płonącego kaganca.

Na podstawie rzeźby napis: „ZMP walczy z analfabetyzmem i realizuje Plan 6-letni”. Całość wykonana jest bardzo starannie i estetycznie, przypominając nieco rzeźby góralskie.

Racjonalizatorzy — drzeworyt Danuty Ziółkowskiej

niło się wszystko, — rośnie dobrobyt, oświata i kultura. W pełnych uznania, gorących słowach ob. Rybeczka pisze o młodzieży ZMP-owskiej i jej pracy nad likwidowaniem analfabetyzmu.

Wiele przysyłanych na konkurs utworów mówi o znaczeniu samego Zlotu w Berlinie i o tym, że młodzież wita Złot wzmocnioną pracą. Mówi o tym m. in. żołnierz Stanisław Kaleta.

W liście przysłanym wraz z wierszem kol. Kaleta pisze: „Nie jestem poetą, ale piszę to, co myślę, włączając swój głos do walki o pokój”.

Wiele prac napływa codziennie do MDK. Przystępują do niego różni zawodowcy i z różnym wykształceniem. Są wśród nich prace stojące na wysokim poziomie artystycznym, jak obrazy studentki IV roku ASP w Warszawie Hanzy Zawadzkiej - Mańkowskiej, jej portret „Generała Komuny” Jarosława Dąbrowskiego, są i mniej ważne. Ale nie to jest przecież najważniejsze. Ważne jest to, że w każdej pracy uczestnicy konkursu starają się zobrazować naszą twórczą, pokojową pracę i braterstwo młodzieży w walce o pokój. Każda praca jest wyrazem szczerzego uczuć młodzieży, dobrze rozumiejącej istotę i konieczność walki o utrzymanie pokoju. Konkurs wzniósł zainteresowanie Zlotem i pobudził jeszcze bardziej aktywność młodzieży w walce o pokój. To jest jego najważniejszą osiągnięciem.

JANUSZ BUDYNEK

KWIATKI Z ATLANTYCKIEJ LACZKI

Haniebne kpiny

„Amerykańskie bazy lotnicze założone na naszym terytorium, pozostaną własnością Francji...”

Takie oto oświadczenie złożył po długim milczeniu rząd Quenille’a, który przednio stałe zaprzeczł wiadomościom o zakładaniu amerykańskich baz wojskowych we Francji.

To groteskowe oświadczenie, zakrawające na kpiny, a powiedziane zupełnie serio, miało „uspokoić” oburzenie ludu francuskiego. Pan Quenille tak się już widać zamerykanizował, że zapomniał, jak reaguje naród francuski na podobne bzdury. (HAK)

Widmo ruiny nad Wersalem

Jednemu z najwspanialszych zabytków kultury francuskiej, pałacu wersalskiego grozi ruina. Dawny zamek królewski, zamieniony na muzeum, ilustruje dzieje Francji na przestrzeni wieków, przedstawia dziś obraz nędzy i rozpacz. Konserwator zamkowy, architekt Japy,

nie mogą sobie poradzić z walczącymi się dachami, sprchniałymi belkami, przeciekającą przez zeschniętą rury wodą, pękającymi zrymsunkami i tysiącami innych — kłopot. Nawiedzających nie odnawiana od lat siedziba królów Francji, wezwał dziennikarzy francuskich, by pokazali ze strony medalu o której nie mówił się w przewodnikach dla turystów i uderzył na alarm.

„Aby uratować od zniszczenia piękny pałac wersalski potrzeba około 4 miliardów franków — powiedział dziennikarz architekt Japy — ale nawet dziesiąta część tej sumy byłaby już cudem...”

Głodem — w kraju, w którym 740 miliardów franków przeznaczono na to, by zabić ludzi i zniszczyć tak wielkie pomniki kultury, jak Wersal. (HAK)

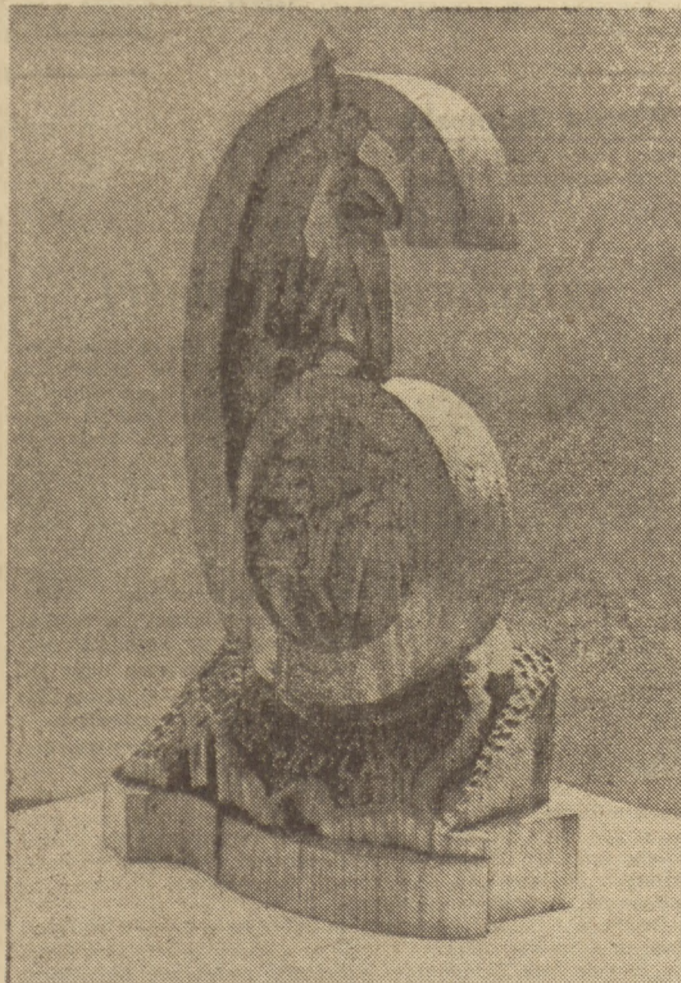
Murzynom wstęp uzbromiony... nawet pod Paryżem

Ray Sugar Robinson, pięciarski mistrz świata, ba-

wił niedawno we Francji, gdzie rozegrał szereg spotkań z pięciarszami francuskimi. Robinson jest nie tylko bokserem, uprawia i inne sporty między nimi golf, który szczególnie sobie upodobał. Jak twierdzi fachowcy, zdradza on i w tej dziedzinie wielkie zdolności.

Gdy pewnego dnia Robinson wraz ze swymi przyjaciółmi przybył na teren do gry w golfa, położone w Saint-Cloud pod Paryżem zastał tam swych rodaków Amerykanów. Amerykanie zasiedli najsłynniejszą od dyrekcji, aby wprosiła Robinsona, gdyż wspaniałość Murzyna w ich towarzystwie jest niedopuszczalna, zwłaszcza, że na terenie znajdują się białe kobiecy. Amerykanie. Posłuszny dyrektor wypełnił zlecenie Amerykanów. Robinson zmuszony był zrezygnować z gry i opuścić teren. Okupowany przez rasistów z USA.

Ci panowie, jak widać, panoszą się już nie tylko na terenie biał wojennych we Francji, ale nawet „w cywilu” czują się, jak u siebie w domu. (HAK)

Plan 6-letni — rzeźba Sebastiana Rybeczki

Zdraycy Polski - najemnicy imperialistów

Dalszy ciąg rozprawy przed Najwyższym Sądem Wojskowym w Warszawie

Na sesji popołudniowej w drugim dniu procesu organizacji dywersyjno-spiegowskiej w WP oskarżony Tatar odpowiadał w dalszym ciągu na pytania obrońców. Odpowiadając na pytania adw. Zajackowskiego osk. Tatar zeznał, że osk. Utnik brał udział we wszystkich pracach „Komitetu trzech”. Adw. Dala-bleński — obrońca oskarżonego Nowickiego zmierzał do ustalenia roli jaką jego klient odgrywał w organizacji „Hel”. Tatar oświadczył, że Nowicki był kierownikiem „Helu” oraz członkiem tzw. „Komitetu trzech”. Był on podporządkowany Tatarowi, ale posiadał również własne uprawnienia oraz możliwość wydawania samodzielnych dyspozycji w zakresie swego stanowiska.

W odpowiedzi na pytania obrońcy oskarżonego Hermana — adw. Dieja, Tatar oświadczył m. in., że Herman należał do „starych AK-owców” jako szef Biura Studiów II Oddziału Komendy Głównej AK.

Szereg pytań zadali Tatarowi oskarżeni Mossor i Kirchmayer. Pytania te dotyczyły okoliczności w jakich odbywały się ich wzajemne spotkania.

Przed Sądem staje następnie oskarżony Marian Jurecki, pułkownik, karany przez wojnę sądowo za uszkodzenie ciała i usiłowanie zabójstwa. Przyznaje się on do winy i składa obszernie zeznania. Oskarżony przez pewien czas pozostawał w służbie polskiego aparatu repatriacyjnego na terenie Szkocji.

W lecie 1946 r. oskarżony nawiązał kontakt z przebywającym wówczas w Anglii Kuroplem, z którym przeprowadził trzy rozmowy na temat sytuacji w kraju, a szczególnie o położeniu i planach przedwojennych oficerów.

Opowiadając o nastrojach w hitlerowskim oficerskim obozie jenieckim w Woldenbergu, Kuroplek powiedział, że w obozie tym oficerowie dzieliли się na dwie grupy. „Pierwsza grupa — zeznaje oskarżony Jurecki — skupiała, jak mówił mi Kuroplek — oficerów, którzy uznawali za konieczne gdy Polska będzie wyzwolona przez Armię Radziecką udać się do zakwaterowania w kraju. Druga grupa, jak to przedstawił Kuroplek, była zdania, że trzeba wrócić do Polski i zabrać się do odbudowy kraju.

Po powstaniu warszawskim do Woldenbergu przybyli między innymi Rzepecki i Herman, którzy wyznawali poglądy, że należało rzeczywiście udawać się do Polski, ale nie w tym celu, aby współpracować z władzą ludową, a odwrotnie — w tym celu, aby penetrować do wszystkich dziedzin życia państwowego, a przede wszystkim wojskowego i tą drogą starać się opanować życie państwa, aby w pewnym momencie, dogodnym m. in. cennie politycznym i strategicznym dokonać przewrotu i obalić władzę ludową, zastępując ją czynnym w rodzaju republiki demokratyczno-burżuazyjnej, na wzór ustroju istniejącego na zachodzie Europy”.

Kuroplek powiedział również osk. Jureckiemu że po wyzwoleniu dla realizowania tych celów została powołana do życia organizacja konspiracyjna, że mając do niego wielkie zaufanie, przyznaje się mu, że sam należał do kierownictwa tej organizacji i z ramienia tego kierownictwa z nim rozmawia.

Podczas jednej z następnych rozmów z Kuroplem osk. Jurecki zgodził się przystąpić do organizacji i otrzymał od Kuropleki konkretne zadanie. „Zadanie miało polegać na tym — zeznaje osk. Jurecki — żeby wyjechać do kraju, tam uzyskać przydział do Sztabu Generalnego i na terenie Sztabu założyć sieć mającą na celu dostarczanie wszystkich informacji. Wyjaśnił mi, że zadanie to daje mi dlatego, że w terenie tej instytucji organizacja nie nie wie, co się dzieje, a to jest dla niej bardzo potrzebne”.

Komu doręczano materiały szpiegowskie

Kuroplek obiecał osk., że kierownictwo konspiracji „przyjdzie mu z pomocą wszystkimi możliwymi sposobami”, a m. in. „wysyłaniem tam oficerów werbowanych do organizacji na terenie emigracji”. Po przybyciu do kraju Jurecki miał się skontaktować z Hermanem. „Kuroplek dodał jeszcze — zeznaje osk. Jurecki — że o istnieniu organizacji konspiracyjnej w Polsce są poinformowane władze brytyjskie i że oficerowie brytyjscy,

z którymi miałem styczność z tytułu pełnienia moich funkcji w dziale repatriacji, o tym wiedzą, więc w razie, gdyby jakaś rozmowa na ten temat wynikła, nie należy się absolutnie kłopotować, bo to są ludzie zorientowani w tych sprawach”.

„Kuroplek dodał jeszcze, że niezależnie od „kontaktu na Hermana” mam utrzymywać nadal kontakty i z nim w czasie jego służbowych przyjazdów do Warszawy, bo musi być au courant mojej pracy na terenie Sztabu Generalnego. Wyglądało to w ten sposób, że mamy prowadzić pracę w dwóch kierunkach”.

Z przybyciem do Warszawy w 1946 r. oskarżony spotkał się z Kuroplem, który powiedział, że sprawa przydziału jego do Sztabu Generalnego jest już załatwiona — że rozmawiał na ten temat m. in. z gen. Spychalskim. Kuroplek skontaktował osk. również z Hermanem. W okresie współpracy z Hermanem najważniejszym zadaniem organizacji było — według zeznań Jureckiego — zorganizowanie siatki wywiadowczej. Jurecki zwerbował do niej ogółem 15 oficerów z których jeden otrzymał stopień oficerski w AK, a wszyscy pozostali byli przedwojennymi „oficerami zawodowymi”. Zebrane wiadomości szpiegowskie osk. przekazywał Hermanowi.

Wiosną 1947 r. przyjechał z Londynu Kuroplek, który oświadczył, że pozostaje w kraju i że w zasadzie należy „pracować na Londyn nie z nim, a z Chojekiem”.

„W ciągu roku 1948 nastąpiło około 7 spotkań z Kirchmayerem — mówi oskarżony. — do 49 r. zdaje się sześć, a w 1950 r. mieliśmy spotkanie dwa. Dostarczał mi materiały aż do stycznia 1950 r.”.

Od jesieni 1947 r. osk. był „na kontakcie” z Kirchmayerem: siatka wywiadowcza była już wówczas zasadniczo zorganizowana.

Kiedy w początkach 1950 r. oskarżony, jak również inni oficerowie, którzy należeli do sieci wywiadowczej, zostali zwolnieni ze Sztabu Generalnego — oskarżonemu powiedział Kirchmayer, że w wypadku jego aresztowania „mam się zgłosić 1-go czerwca do jednego z barów na Nowym Świecie o godz. 12-iej, gdzie będzie na mnie czekał przedstawiciel ambasady Stanów Zjednoczonych. Były podane znaki rozpoznawcze. Jakikolwiek materiał będzie dostarczał do spotkania się z tym przedstawicielem, należy dalej doręczać jemu”.

Poza spotkanie 1 czerwca — Jurecki spotkał się z przedstawicielem ambasady USA 1 sierpnia oraz 1 października. Doręczył mu wtedy materiały szpiegowskie, zebrane przez jednego z jego agentów.

Na pytanie przedwojennego Sąd, czy oskarżony był poinformowany o celu wysyłania materiałów wywiadowczych do Londynu, oskarżony odpowiedział, że dokładnie nie był poinformowany o tym, lecz „wygląda na to, że cała organizacja konspiracyjna była po prostu ekspozyturą wywiadu obcego”.

Na pytanie rzecznika oskarżenia, dlaczego osk. Jurecki wstąpił do PZPR, osk. oświadczył: „Wszystko mi przełożeni po linii konspiracyjnej przy różnych okazjach dawali wyraz swemu przekonaniu, że każdy członek organizacji konspiracyjnej powinien starać się o to, aby dostać się do partii, bo ułatwi mu to pełnienie zadań konspiracyjnych”.

Pytany przez swego obrońcę Kuroplek tłumaczył fakt, że nie porucił pracy w organizacji dywersyjno - szpiegowskiej, rzekł, że „brakiem charakteru i siły woli, aby wydobyc się z tego bagna”.

Kilka pytań zadali oskarżonemu Jureckiemu współoskarżeni Kirchmayer i Herman.

W trakcie odpowiedzi oskarżony oświadczył, że przekazał Kirchmayerowi szereg bardzo ważnych materiałów wywiadowczych, jak również podał, że spotkania z Kirchmayerem odbywały się m. in. w służbowym gabinecie Kirchmayera i w szeregu lokali nocnych w Warszawie.

Dalsze swe zeznania, które wypełniły resztę drugiego dnia procesu, osk. Jurecki składał przy drzwiach zamkniętych ze względu na tajemnicę państwową.

Trzeci dzień rozprawy

W dniu 2 bm., w trzecim dniu rozprawy przeciwko członkom organizacji dywersyjno-spiegowskiej w Wojsku Polskim, Sąd przesłuchał oskarżonego Mariana Utnika. Na pytanie przewodniczącego, czy oskarżony przyznaje się do winy, pada odpowiedź: „Przyznaje się do działalności szkodliwej dla Polski Ludowej”.

Osk. Utnik przedstawia następnie obraz swej działalności jako pracownika, a później, jako szefa oddziału VI sztabu „naczelnego wodza” w Londynie. VI oddział powstał z tzw. biura gen. Sosnkowskiego, które, jak zeznaje oskarżony, — „było, jak się wtedy powszechnie mówiło, raczej systemem pracy POW-ackiej, był to nawrót do starej tradycji, nawrót do starych ludzi”. Biuro to, mówi oskarżony, składało się z tych samych ludzi, którzy byli w Warszawie w sztabie na dawnym placu Saskim. W zeznaniach swych oskarżony określa zadania VI oddziału następująco: prowadzenie współpracy z Komendą Główną AK w kraju. Do zadań szczegółowych oddziału VI należało zaopatrywanie Armii Krajowej w ludzi wyszkolonych, w sprzęt i pieniądze.

„Oddział VI — zeznaje oskarżony — jeśli chodzi o kontrolę operacyjną, podporządkowany został całkowicie władzom angielskim, właśnie temu tzw. SOE. Na czele sekcji SOE, która zajmowała się sprawami polskimi, stał oficer Intelligence Service, ppłk. Wilkinson. W krótkim czasie zastąpił go kpt. Perkins. On właśnie siedział stale w oddziale VI”.

Działalność swą w oddziale VI osk. Utnik rozpoczął w 1942 r. po powrocie z Kanady, na stanowisku szefa wydziału wyszkolenia i prowadził zarówno sprawy wyszkolenia, jak łączności z AK, doboru ludzi, formowania nowych baz i placówek. Z tego tytułu osk. Utnik utrzymywał stały kontakt z Anglikami, a więc z Perkinsem, Piekensem, Morganem, Np. w sprawie organizacji bazy we Włoszech oskarżony polecał tam razem z Perkinsem i zastał tam innych Anglików, z którymi pracował przy organizowaniu tej bazy.

W marcu 1944 r. przyjechał z kraju do bazy we Włoszech gen. Tatar. Sprawę wprowadzenia gen. Tatar w sytuację emigracyjną, zarówno wojskową jak i cywilną, gen. Kopański porucił osk. Utnikowi, jako staremu znajomemu Tatar.

W lipcu 1944 r. osk. Utnik otrzymał nominację na szefa oddziału VI.

Akcja „Burza” była wymierzona przeciw Armii Radzieckiej

„W tym czasie była przygotowana instrukcja dla akcji „Burza”, tzn. dla działań na wypadek wkroczenia Armii Radzieckiej na teren Polski. Sprawa ta była decydowana na zebraniu Rady Ministrów w obecności „naczelnego wodza”. Była to rzecz w sprawie emigracyjnej bardzo rzadka dlatego, że istniał konflikt między Sosnkowskim i rządem Mikołajczyka. Tu jednak doprowadzono do porozumienia. Jakkolwiek między sobą się kłócili, to jednak, jeśli chodziło o sprawę walki z lewicą, była pod tym względem jedynomyślność: nie można dopuścić do tego, żeby lewica objęła władzę w Polsce”.

„Gdy zaistniała kwestia — mówi dalej Utnik — że Armia Radziecka może przyjąć na teren Polski jako reprezentanta państwa socjalistycznego, to — mimo sprzeciwu — pozostała możliwość ustalenia między Sosnkowskim i Mikołajczykiem wspólnych wytycznych, które rząd uchwalił w końcu lata 1943 r. Wytyczne te zostały wysłane. Nie zadawaliśmy one Sosnkowskiego. Sosnkowski chciał przeprowadzić na zebraniu rządu znacznie ostrzejszy program i „stworzyć fakt dokonany przeciw Armii Radzieckiej”. Chciał utrzymać siły na dalszy okres czasu. Chodziło mu o to, aby siłę utrzymać w swoich rękach i nie zniszczyć jej uderzeniem na Niemców”.

W dalszym ciągu osk. Utnik zeznaje, że po przyjeździe gen. Tatar w oddziale VI nastąpił okres niezwykle intensywnej pracy. W ciągu miesiąca radiotelegrafista przesyłał i odbierał ponad 200.000 słów. W tym czasie nastąpił moment wciągnięcia do pracy 3 członka komitatu, płk. Nowickiego. „Znalaliśmy się wszyscy przed wodzą, byliśmy rzeczywiście zgraną trójką. Współpraca nasza była bardzo ścisła i wszystkie nasze wysiłki szły w jednym kierunku”.

Po upadku powstania Komenda Główna AK, jak się wyraził oskarżony, „główny odbiorca” Oddziału VI, przestała istnieć, na-

tomiał pozostał oddział VI. Nastawieniem jego, według oskarżonego Tatar i gen. Kopańskiego, powinno być prowadzenie działalności w kraju. „Na terenie kraju funkcjonowały resztki, które miały nie ujawniać się. Czynnych było w tym czasie 10 — 20 radiostacji. Nadawały: Wilno, Białystok, Nowogródek, Lwów, rejon lwowski i Rzeszów. Przychodzili wiadomości do Wydziału terenów Polski, jak i z terenów należących do Związku Radzieckiego i będących terenem państwa sąsiedniego”.

„Jeszcze w 1943 r. — zeznaje dalej oskarżony Utnik — został zrzucony płk. Iranek-Osmecki, prawa ręka na emigracji Sosnkowskiego. Otrzymał on instrukcję, która stanowiła pierwotną koncepcję akcji „NIE”.

Koncepcja ta polegała na rozbudowaniu sieci w związku z możliwością wkroczenia Armii Radzieckiej na teren Polski. Następną wytyczną akcji „NIE” zabrał Okulicki, który był wyznaczony na przyszłego kierownika tej akcji. Dla lepszego ujęcia radiostacji Bór-Komorowski zarządził posługiwanie się codem radzieckim zamiast codu międzynarodowego, w ten sposób miały one udawać stacje radzieckie.

„Jeśli chodzi o tereny wyzwolenie, to według instrukcji Kopańskiego — zeznaje Utnik — tam gdzie jest prowadzona akcja dywersyjno - konspiracyjna, należy czym prędzej przechodzić na akcję „NIE”.

W tym czasie, po zmianie rządu, wytyczne Arciszewskiego w listopadzie 1944 zaczynają iść po linii hamowania ujawniania się. Anglicy w tym czasie nie mieli żadnej wątpliwości, że trzeba kontynuować utrzymywanie łączności.

Z chwilą, gdy ruszyła ofensywa radziecka i w szybkim czasie wyzwolili pozostałe tereny Polski, oddział VI musiał zmienić metody działania, gdyż był zanadto rozszyfrowany. Stworzono wtedy „Hel”, który był kierownictwem dalszej pracy konspiracyjnej na kraj.

Poparcie dla Mikołajczyka

W dalszym ciągu osk. Utnik omawia współpracę komitatu 3: Tatar, Utnika i Nowickiego z Mikołajczykiem, po jego wystąpieniu z rządu. „Mielimy do wyboru: porzucić placówkę i iść z Mikołajczykiem, albo porzucić Mikołajczyka i iść z rządem emigracyjnym. Uznaliśmy, że Mikołajczykowski jesteśmy potrzebni i mało tego — chcemy iść z Mikołajczykiem. Chcemy wrócić do kraju, wzmocnić siły swoich zwolenników i wspólnie dążyć do tego, żeby mieć taką Polskę, jaką się chce widzieć. Mikołajczykowski potrzebna są pieniądze, potrzebna jest łączność z zagranicą (Dalszy ciąg na str. 4)

WIELKI KONKURS

TURYSTYCZNY

redakcji „Sztandaru Młodych” i „Orbisu”

Mili czytelnicy! Mamy pełnię lata. Miliony młodzieży przebywają na obozach i koloniach letnich czy też — na czasach. Co niedziela ze wszystkich miast i miasteczek wyruszają w góry, nad jeziora, do okolicznych lasów piesze, kolarskie i kajakowe wycieczki, dające odpoczynek i nowe siły do naszej twórczej pracy. Inni znów udają się na wycieczki do Warszawy, Nowej Huty, naszych rozbudowujących się portów czy też do wielkich budowli socjalizmu. Słowem: ruch turystyczno-wczasowy jest w pełnym rozkwicie.

Organizatorem wycieczek, czasów, obozów i kolonii nieświeżką pomocą „Orbis”. Instytucja ta służy dzisiaj wszystkim ludziom pracy, dbając, aby czas przeznaczony na wypoczynek i wycieczki spędził on jaknajlepiej, aby przejazd na czasach, czy kolonie zorganizować im jak najsprawniej.

Związek Młodzieży Polskiej, Związki Zawodowe i Związek Samopomocy Chłopskiej, wespół z Polskim Towarzystwem Turystyczno - Krajoznawczym i w oparciu o usługową pomoc „Orbisu” dążą do tego, aby jak najwięcej ludzi korzystało z dobrze zorganizowanego wypoczynku, z dobrodziejstw turystyki i krajoznawstwa.

Nasza redakcja wespół z Polskim Biurem Podróży „Orbis” postanowiła zorganizować Wielki Konkurs o tematyce turystyczno - krajoznawczej. Celem Konkursu jest umożliwienie wypowiedzenia się najszerszym masom młodzieży i starszych o organizacji obsługi ruchu turystyczno-wczasowego w naszym kraju. Udział w Konkursie może wziąć każdy, kto wypełni specjalną ankietę i prześle ją do naszej redakcji. Ankietę tę ogłosimy w numerze jutrzejszym.

ZE SZTAMEM NA RINGACH POLSKI I ŚWIATA

Po raz pierwszy walczyliśmy z Węgrami

XIV W drodze powrotnej z Amsterdamu polscy bokserzy zatrzymali się w Berlinie. Górny pokonał Kratzego, posyłając go w ostatniej rundzie sześć razy na deski. Majchrzycki uległ Baehlerowi. Nadto odbyły się mecze pomiędzy Gionem a Mehlmem i Snookiem a Britchem. Sędziowie przyznali zupełnie nieoczekiwane zwycięstwa gospodarzom. Prasa berlińska jednak twierdziła, że żaden z Polaków nie przegrał. Upięknio już dwa miesiące od powrotu z Amsterdamu. Pewnego dnia wezwano mnie do PZB. Sekretarz już z daleka wymachiwał w moją stronę listem.

— Wiesz Felek co to jest? To jest zaproszenie do Budapesztu. Wiadomość o wyjeździe na Węgry rozeszła się szybko po Polsce i wywołała w świecie sportowym duże wrażenie. Węgry bowiem w owe czas stawały europejską potęgę pięściarską i nawet było trudno marzyć, aby w Budapeszcie Polacy mogli osiągnąć sukces. W Poznaniu o niczym innym nie mówili się, tylko o mającym nastąpić spotkaniu z Węgrami. Nasi pięściarze snuli przypuszczenia z jakimi przeciwnikami skrzyżują rękawice.

Zbiórka dla zawodników była wyznaczona w Poznaniu. Przez Zębrzydowice ruszyliśmy do Budapesztu. Nie obyło się bez tradycyjnego „chrzątu”, któremu musieli się poddać zawodnicy, przekraczający po raz pierwszy granicę. Humor nas nie opuszczał. Na dworcem w Budapeszcie serdecznie powitali nas Węgrzy.

Abym tylko spokojnie...

Nazajutrz znaleźliśmy się w cyrku Beketów. Na widowni, mimo dość słabej reklamy, znalazło się 3.000 widzów. Pierwszy startuje Forlański. Za chwilę zmierzy się ze starym znajomym Enekesem. Pierwsza wymiana ciosów i już nie słychać uderzeń rękawic — widownia powstaje z miejsc i głośno krzyczy. Węgrzy bez przerwy dopinają swych zawodników; Forlański już na początku walki jakby był znokautowany od tego halasu. Spoglądał z ukosa na mnie i wzrokiem szukał moich rad. Czynię ruchy, które mają oznaczać — walczyć spokojnie. Mietek jest ostrożny, wyprowadza ciosy tylko w dogodnych sytuacjach i dwukrotnie udaje nam się trafić Enekesa. W sumie runda jest lekko wygrana przez Polaka.

W czasie przerwy szepczę mu do ucha: — Widzisz przecież, że ten mistrz olimpijski nie jest taki groźny, jak mówili. Widzę, że Forlański nabiera zaufania do wyciecznych sił i wyraźnie dąży do zadania decydującego ciosu. Popelnia jednak nieostrożność, odsłania się. Enekes natychmiast wykorzystuje ten błąd, wypaluje lukę w gardle i trafia z całej siły. Cios ten omal nie zbił z nóg Forlańskiego. Nauka nie poszła w las. Mietek staje się coraz więcej czujny. Druga runda jest wyrównana. — Dobrze jest — mówię do Mietka. — Kryj się teraz szczerze, a wszystko będzie dobrze. Natychmiast po gongu Forlański przechodzi do ataku, przeciwnik cofa się — Mietek przycisza go do lin. W pewnej chwili wychodzą ze zwarcia Forlański trafia silnie w korpus. Widzę jak Enekes kurczy się. Myślę sobie — to uderzenie musiało mu odebrać oddech. Istotnie. Enekes jest osłabiony, ratuje się trzymaniem, ale ringowy nie zwraca uwagi. Enekes zaczy-

na walczyć coraz chaotyczniej i trafia Forlańskiego kilka razy w kark. Jestem najpewniej pewien sukcesu mojego wychowanka, a tymczasem sędziowie ogłaszają zwycięstwo Węgry. Forlańskiemu stała się wielka krzywda. Węgrzy prowadzą 2:0.

Walka z mistrzem świata

Z wielkim zaciekawieniem oczekuję teraz na pojedynkę Głon Kocsic Kocsic był bowiem niecodziennym przeciwnikiem. Zdobył on tytuł mistrza świata na olimpiadzie. Myślę sobie — „Jak na te tego wirtuozu pięści wypadnie nasz technik Głon? Niskiego wzrostu Kocsic, pochylony do przodu, rozpoczyna atak. Głon cofa się, ale stara się rewanżować przy każdej dogodnej sytuacji. Mistrz świata jednak wspaniale unika. Węgrzy czyni wrażenie, że łatwo go jest trafić, gdyż ręce opuszcza ku dołowi. Jest to tylko złudzenie. Kocsic potrafi szybko nurkować pod ciosami i zawsze w porę odsakować przed groźnymi sierpiami. Początkowo wydaje się, że gospodarz lekceważy Polaka. Wkrótce jednak spostrzegam, że Głon to niebyle jaki szermierz. Przewaga Kocscika jednak nie podlega dyskusji.

W drugiej rundzie Głon załamuje się psychicznie, jakby z góry zrezygnował ze zwycięstwa i oddaje inicjatywę. Węgrzy prowadzą 4:0.

Nieudany debiut

W piórkowej zadebiutował Karaśkie-wicz. Był to chłopak odważny, rozporządający silnymi ciosami, lecz krył się źle. Nie posiadał on klasy rasowego boksera. Spotkał się z Palotajem, który obok Kocscika był uważany za najlepszego boksera węgierskiego. Zdziwienie więc ogarnęło widownię, gdy Polak odważnie zaczął atakować Palotaj jakby był przez pewien czas zaskoczony fantazją Polaka. Słyszysz pomruk na widowni, gdy Palotaj został zapędzony do rogu, a Karaśkie-wicz zaczął go okładać chaotycznymi ciosami. Ku ogólnemu zdziwieniu Karaśkie-wicz wygrał rundę. W czasie przerwy mówię mu, aby uważał i krył się lepiej. Karaśkie-wicz kiwa głową na znak zgody, ale wiem, że i tak nie posłucha. Dramat następuje już w drugim starciu. Karaśkie-wicz osmielił powodo-

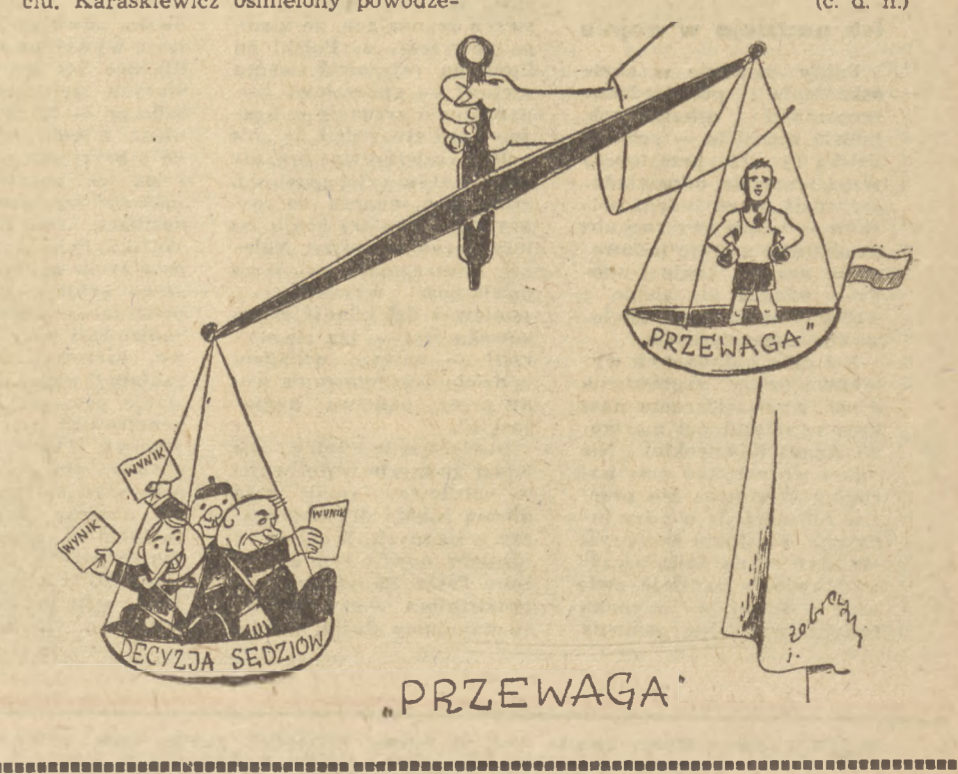
nem naciera zupełnie otwarty, dostaje cios w szczękę, kłęką na deskach i sędzia przerywa walkę, choć Polak posiadał jeszcze wielki zapas sił.

Rozbitą łódkę

W lekkiej startował Górny, choć miał on właściwie wagę piórkową. Węgry Szobolevsky był od niego cięższy, góruje siłą fizyczną i w pewnym momencie pchnął Ślązaka. Górny znalazł się na deskach i rozbił sobie boleśnie łódkę. Szobolevsky zostaje ukarany napomnieniem. Już do końca meczu Węgier walczył jak zapasnik, utrudniając Górnemu wszelkie akcje. Dlatego go ogłoszono zwycięstwą gospodarzy ogarnęło nas — wszystkich zdziwienie. Węgrzy prowadzą 8:0. Kolej na Arskiego. Już na początku rundy poznaczył trafia Balasza w szczękę i ten powstaje dopiero na „9”. Od tej pory Arski zaczyna walczyć źle, gdyż poluje wyłącznie na nokaut. Dlatego też zapewne sędziowie uznali że walkę jako remisową. Węgrzy prowadzą 9:1. Łodziński Seidel stoczył dobrą walkę z Sparring Lajosem, wywalczając zasłużony remis. Jeszcz jeden remis uzyskał Tomaszewski w walce z Kriston Eela.

Kupka słucha się rad

Wreszcie na ring wchodzi nasz as atutowy, olbrzym Śląski Kupka. Jest on wyższy i cięższy o 8 kg od Kelemana. Po pierwszych wymianach ciosów sportstrzegam, że Węgieł jest lepiej zaawansowany technicznie, a jednak już pod koniec rundy został zamroczony. W czasie przerwy tłumaczę jak mogę Ślązakowi: — Teraz, zaraz po gongu, przejdź do ataku, widzisz przecież, że jest on oszołomiony. Bij prawym sierpem z półciastanu. Kupka posłuchał Radcił się na przeciwnika. Potężna prawa ładuje na szczękę. Keleman pada, a sędzia liczy do ośmiu. Widzę, z jakim trudem podnosi się. Następny „strzał” Kupki zwała Kelemana z nóg. Sekundanci wynoszą go z ringu. Węgrzy wygrali! 1:5. Zdaniem prasy węgierskiej zwycięstwą gospodarzy było zasłużone, lecz zbyt wysokie i powinno wyrażać się w stosunku 9:7. (c. d. n.)

PRZEWAGA

Dzisiaj w Warszawie

TEATRY

Polski (Karasia 2) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — nieczynny. Kameralny (Foksal 10) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — „Grzech”. Teatr Letni Ludowy Muzyczny (Polna 20) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — „Zielony szwedzka 2) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — „Wesoly południak”. Narodowy (Teatralny) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — „Świętoszek”. Nowy (Puławska 39) — piątek 3.8 — nieczynny — sobota 4.8 — „Milionowe jalko”. Opera i Filharmonia (Nowogrodzka 49) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — nieczynny. Pięciogłosny (Zamojskiego 20) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — „Pan na her posażu”. Syrena (Litewska 3) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — nieczynny. Współczesny (M-kolniska 13) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — nieczynny. Ateneum (Czerwonego Krzyża 20) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — „Interwencja”. Teatr Nowy Warszawa (Marzalkowa 8) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — nieczynny. Teatr Domu Wojska Polskiego (Królewska 13) — piątek 3.8 i sobota 4.8 — „Wzgórze 35”.

Teatr Lalki i Aktora Gullwer (Marzalkowska 81) — nieczynny. Teatr Lalek „Lalka” (Karowa) — w terenie.

KINA

Moskwa (Puławska 19) — „Dziwczyna z 3rdą” — prod. radz. — doz. od 7 lat — godz. 17, 19, 21. Paładium (Kniwskiego 7/9) — „Razek spóźnia się” — prod. CSR — doz. od 7 lat — godz. 17, 19, 21 — dod. „Awarie”. Atlantic (Rutkowskiego 33) — „Scott na Antarktydzie” — prod. ang. — doz. od 14 lat — godz. 16, 18, 15, 20, 30. Praha (Jagiellońska 24) — „Stu-bu kawalerskie” — prod. radz. — doz. od 10 lat — godz. 16, 30, 18, 30, 20, 30 — dod. „Pierwszy pion”. Polonia (Marzalkowska 56) — „Trzy spotkania” — prod. radz. — doz. od 7 lat — godz. 15, 18, 20 — dod. „Nauka i technika”. Stolica (Narbutta) — „Splew jest pięknie” — prod. węgierska — doz. od 14 lat — godz. 16, 18, 20 — dod. „Ochro-na osobista dróg oddechowych”. W-2 (Swierczewskiego) — „Powrót Lassie” — prod. amerykańska — doz. od 14 lat — godz. 17, 19, 21.

1 Maj (Podskarbińska 6) — „Wesołe komuszyki z Winderu” — prod. NRD — doz. od 14 lat — godz. 17, 19, 21 — dod. „Walka trwa”. Ochota (Grójecka 65) — „Splew- wak niezręny” — prod. francuska — doz. od 12 lat — godz. 16, 18, 20. Syrena (Inżynierska 2) — „Włosna w Sankcie” — prod. radz. — doz. od 14 lat — godz. 16, 30, 18, 30, 20, 30 — dod. „Korea oskarża”. Paładium (Szuja 4) — „Wesołe komuszyki z Winderu” — prod. NRD — doz. od 14 lat — godz. 17, 19, 21 — dod. „Walka trwa”. Łotnik (Powstańców 1) — „Dziwczyna z baletu” — prod. radz. — doz. od 14 lat — godz. 17, 19, 21 — dod. „Skarby Franusia”.

RADIO

na dzień 3 sierpnia 1951 r. (piątek)

Program I na fal 1322 m. 5:10 Aud. dla wst. 5:20 Koncert. 6:05 Pieśni masowe i muzyka ludowa. 8:00 Utwory Mozarta. 8:30 Aud. dla dzieci z koloniami i obozów. 9:45 Informacje. 9:50 Wązanka melodii operetkowych 10:10 Aud. dla przedszkół i dziecięcych wiejskich. 10:30 Duszy komp. rosyjskich. 10:55 „Kazimierz Brodzki i jego twórczość”. 11:15 „Muzyka i aktualności”. 11:45 „Głos mają kobiety”. 12:15 „Wieś tańczy i śpiewa”. 12:30 Aud. dla wst. 12:45 „Na swąską nutę”. 13:30 Aud. dla dzieci. 16:20 z cyklu: „Muzyka radziecka” — aud. si-muz. w opr. dr. Z. Lissa pt. „Wybitni dyrygeni radziecy”. 17:15 „Z kraju i ze świata”. 17:45 „Za nasz wolność i waszą” — aud. w opr. Kwiatkowskiego. 18:00 Utwory fortepianowe Rachmaninowa. 18:15 Polska muzyka ludowa. 18:40 „Stach uczy się prawdzi” — fragm. pow. B. Czezi. 19:00 „Artyści”. 19:30 Uлюбione melodie 20:30 Pieśni masowe. 20:45 Aud. dla wst. 21:00 Koncert symfoniczny. 22:00 „Na muzycznej fal”. 22:25 Muzyka taneczna.

Program II na fal 367 m. Wiadomości 5:05, 6:00, 7:00, 7:55, 17:00, 20:00, 22:00. 6:15 Muzyka ludowa i pieśni masowe. 13:30 „Muzyka dla wszystkich”. 14:30 „Popioły” — fragm. pow. Zeromskiego. 14:50 Muzyka rozrywkowa. 15:30 Aud. dla dzieci. 15:50 Aud. Hleracka. 16:20 Dziennik warszawski. 16:35 Muzyka rozrywkowa. 17:15 Koncert B. d. Gerta. 18:00 „Nowości petywkie”. 18:15 „Głos maia kobiety”. 18:30 Koncert solistów. 19:00 Maniewicz — Kantata o pokonaniu 19:30 Uлюбione melodie. 20:30 Koncert masowy. 21:15 Muzyka rozrywkowa. 21:45 „Wspomnienia robotnicze”. 22:00 „Muzyka i aktualności”. 22:30 Muzyka kameralna. 23:10 Koncert z Budapesztu.

Zdraycy Polski - najemnicy imperialistów

Dalszy ciąg rozprawy przed Najwyższym Sądem Wojskowym w Warszawie

(Dokończenie ze str. 3)

ca. Wobec tego trzeba ten odcinek zachować i oddać go na korzyść Mikołajczyka. Wiedzieliśmy, że Mikołajczyk idzie w porozumieniu z Churchilllem i Edenem. Skoro idziemy z Edenem, to idziemy z Churchilllem i Edenem. Foreign Office jest taką cudowną instytucją, gdzie zmienia się minister, ale nie zmienia się ministerstwo. Uważaliśmy, że jesteśmy zabezpieczeni i przystąpiliśmy do ścisłej współpracy".

Wyjeżdżając do kraju, Mikołajczyk pozostawił wytyczne komitetowi 3-ch, który polegał na zapewnieniu mu środków finansowych i jak największego poparcia w kraju. „W ten sposób na nas spadły te obowiązki, które Mikołajczyk określił: wy sobie jesteście tych 3-ch kadry, wybieracie sobie metody działania i rozwiązania te zagadnienia tak, jak będziecie mogli, to znaczy pieniądze, propaganda w kraju i propaganda na emigracji". Na pytanie przewodniczącego oskarżony przyznaje, że zdawał sobie sprawę, że są agencja anglosaska albo angielska i liczyli się z tym, że od wpływów tych się nie uchronią.

Na pytanie jednego z sędziów, dotyczące się funduszu „Drawa”, oskarżony wyjaśnia cel funduszu „Drawa”: „Fundusz Drawa, to jest zagadnienie nazwy. To są właściwie wszystkie pieniądze oddane VI, które ja byłem w stanie upłynnić na rzecz komitetu. To nie była nigdy suma ścisła, dlatego że ciągle z tej resztki rwałem, gdzie się tylko dało. Z drugiej strony Anders odrzucił część, potem gen. Kopański kazał oddać część dla Bokszerzina, a więc ta Drawa była ciągle zmienna. Ale to była nazwa wszelkich walorów, które były stałe w dyspozycji komitetu i ta suma przez komitet miała być użyta na wszystkie zadania związane z działalnością komitetu".

W dalszym ciągu swych zeznań na żądanie przewodniczącego osk. Utnik charakteryzuje działalność „Helu”. „Mocodawcą w dalszym ciągu był gen. Kopański. W dalszym ciągu również musimy się liczyć z istnieniem rządu emigracyjnego, z którym nie możemy całkowicie zerwać, by nie spaść z trudnościami ze strony rządu, jak i jego zwolenników. Następnym mocodawcą jest Mikołajczyk, który wyjeżdża do kraju i z nim muszą być ustalone zadania, sposoby porozumiewania się, dalsza współpraca. Te zewnętrzne kontakty obejmują Tatar. Rola moja — zeznaje oskarżony — ogranicza się tu przede wszystkim do doboru ludzi z pozostałego personelu oddziału VI. Równocześnie trzeba było porobić cały szereg polegnięć, zmierzających do zakonspirowania funduszu, które dotąd rozrzucone były na bazach i znajdowały się pod kontrolą czynników emigracyjnych".

„Po listopadzie 1944 roku zdecydowaliśmy, że akcja „Nie” może się nie udać i wobec tego trzeba szukać nowych możliwości działania na terenie kraju. Jedną z nich, to jest stare środowisko akowskie, czy to w postaci komórek „Nie”, czy też b. komend akowskich, które „Hel” musi sobie podporządkować. Po aresztowaniu Okulickiego, przy pomocy Rzepeckiego udaje się do wszystkich skupić i stworzyć organizację, która otrzymuje z Londynu nazwę „Delegatury Sił Zbrojnych na Kraj”.

„Drugą możliwością było tworzenie nowych organizacji, czy nowych komórek. Wobec protestu Okulickiego, który nie chciał zgodzić się na tworzenie nowej organizacji, Nowicki stanął wobec trudności, że nie ma na terenie kraju odpowiednich placówek, które mógłby przejąć, musiał więc sam je stworzyć. Wobec tego opracowano plan sieci korespondentów".

„Jeśli chodzi o kwestię łączności — kontynuuje swe zeznania oskarżony — to była bezpośrednia łączność radiowa, łączność przez kurierów, łączność na placówkę zagraniczną, na Szwecję, Niemcy, Paryż, zależnie od możliwości. Omawiałam zadania „Helu”, oskarżony stwierdza, iż z punktu widzenia potrzeb Mikołajczyka, głównego mocodawcy, najważniejszą sprawą była propaganda promikołajczykowska, zapewnienie poparcia podziemia dla Mikołajczyka pod każdym względem, a m. in. wytworzenie nastrojów przychylnych dla Mikołajczyka i wytworzenie nastrojów depresyjnych wśród zwolenników PPR, a nawet stosowanie wobec nich pewnego rodzaju nacisku i gróźb. Instrukcje nie wykluczały terroru, tak że w wykonaniu mogło się to przerodzić w ostre starcia lokalne. Chodziło również o to, by przygotować ekipy ochronne na sam czas wyborów. Był też i drugi dział zadań, który stawał drugi mocodawcą „Helu” — Kopański. Kopański miał coraz większe wymagania, związane z jego współpracą z Anglikami, a potem z całkowitą służbą w Anglii. Wymagania te szły w kierunku prowadzenia akcji wywiadowczej, dostarczania wiadomości. „Hel” posiadał po linii prowadzenia wywiadu".

Wkrótce nie wystarczała sama akcja „Helu”, trzeba było zorganizować inne możliwości zdobywania wiadomości. Z inicjatywy Tataru niezależnie od „Helu” powstała na terenie Niemiec pla-

cówka Garlickiego. Opierała się ona na ludziach, którzy już wyszli z podziemia i którzy zdążyli uplasować się w nowej rzeczywistości czy to w aparacie państwowym czy w wojsku.

Równocześnie postawiono Rzepeckiemu zadanie utworzenia sieci korespondentów. Była mowa o Bokszerzynie, który był człowiekiem pewnym, była mowa o Hermanie, jako o jednym z tych, którzy będzie się nadawał do tworzenia siatki „korespondentów” i mógł być jednym z jej organizatorów.

Materiały, jakie w tym czasie napływały do „Helu”, pochodzą przede wszystkim z sieci radiowej lub odbierane były za pośrednictwem placówki w Niemczech drogą kurlerską. Napływało tego materiału dość sporo. Zjawiali się również na odcinku likwidacyjnym oddziału VI ludzie z dawnej dwójki AK. Tych ludzi przejmowała placówka w Niemczech i w zależności od ważności tych „wysłanników” wciągani oni byli do oddziału II w Londynie. Tam, jeśli nadawali się do pracy wywiadowczej, to oddział II wysyłał ich z powrotem, w przeciwnym razie odbierał od nich materiały, a ich umieszczano na terenie obozu uciekinierów w Niemczech.

Omawiając sprawę pomocy finansowej dla Mikołajczyka, oskarżony stwierdza, iż pomoc ta szła za pośrednictwem Libermanowicz, z którą upoważniony był do kontaktowania się Tatar i Nowicki.

„Ogólna suma pomocy finansowej dla Mikołajczyka, o ile pamiętam — stwierdza oskarżony — wyniosła 270 tys. dolarów, zaś pomoc dla PPS, dla Żuławskiego, wyniosła 10 tys. dolarów".

Na pytanie przewodniczącego, w jaki sposób zorganizowana została akcja nasłaniania ludzi do kraju do aparatu państwowego i do wojska, oskarżony wyjaśnia w dłuższym wywodzie, że część ludzi wysłano do kraju w ramach zwykłej repatriacji, część zaś za pośrednictwem Kuropieski, a później Chojeckiego, jako oficerów, którzy zgłosili chęć służby w Wojsku Polskim. Przy tym niektórych ogłoszono, jak Maliczewskiego czy Wacka, werbowano do organizacji i dawano specjalne zlecenia. Wszystkich nastawiano, by po powrocie do kraju weszli do PSL. Liczono na to, że większość z nich będzie przydatna w charakterze przyszłych członków PSL, związanych jakgdyby starą zależnością od Mikołajczyka, jako premiera rządu londyńskiego.

Od Mikołajczyka — do Szychalskiego

„Współpraca z Mikołajczykiem — zeznaje Utnik — jeśli chodzi o komitet, trwała do przegranej Mikołajczyka w wyborach. Współpraca ta zaczyna się jednak psuć znacznie wcześniej, ponieważ liczone się z przegrana Mikołajczyka. Bedac w Niemczech — mówił oskarżony — zetknąłem się z kapitanem Podolskim, związanym z „Helem”, który pod pretekstem transportu unrowego dostał się do kraju i był w Krakowie — rozmawiał z kimś z Kurii krakowskiej. On pierwszy przyniósł wiadomość, że Mikołajczyk przegra w wyborach dlatego, że nie ma zbyt dużego poparcia wśród społeczeństwa. Gdy przyjechałem z tymi wiadomościami do Londynu, rozpocząłem na komitecie od razu akcję krytycznego ustosunkowania się do Mikołajczyka, do stawiania tezy, że jednak Mikołajczyk nie reprezentuje większości, wobec tego my jesteśmy na błędnej platformie politycznej. Związaliśmy się z Mikołajczykiem, bo trzeba było do kogoś się dołączyć, ale zrobiliśmy błąd i zaczęliśmy z tego błędu wycofywać". Już uprzednio nawiązał oskarżony kontakty z Kuropieską, który przekonał go o możliwości powrotu do kraju, na co oskarżony zgodził się w końcu listopada 1945 r. Kuropieska informował oskarżonego, iż ma już kontakty z Tatem i namawiał, by komitet powziął decyzję i przeszedł do współpracy z gen. Szychalskim. Zasady tej współpracy sprecyzowane zostały w rozmowie z Kuropieską, jednym z wyższych urzędników MSZ i oskarżonym Utnikiem, jako program grupy rozłamowej w PPR, która dąży do tego, aby objąć władzę.

Następnie oskarżony zeznaje o pobycie gen. Mossora w Londynie. Twierdzi, że o wizycie tej dowiedział się od Kuropieski, który poinformował oskarżonego o rozmowie Mossora z Tatem na temat powrotu do kraju i współpracy z gen. Szychalskim. Doszli oni wówczas do jakiegoś porozumienia. „W parę dni później — kontynuuje swe zeznania oskarżony — gen. Tatar poruszył sprawę spotkania z gen. Mossorem na komitecie. Stwierdził, że Mossor wskazywał, iż Mikołajczyk przegrał i że należy szukać platformy w ruchu robotniczym, a nie w PSL".

Do Londynu — zeznaje oskarżony — przyjechał Kulerski, jeden z sekretarzy Mikołajczyka, z punktu widzenia władz polskich nielegalnie, bowiem postarł się o wizę angielską poufnie. Kulerski przyniósł żądanie Mikołajczyka przesłania pieniędzy. Wspomniał również o wyborach i mówił, że w razie przegranej,

trzeba przejść do opozycji, rozpocząć robotę na długą falę, trzeba powrócić do kraju i przystąpić do środowiska antykomunistycznego, do środowiska AK."

Wracając do sprawy stosunku Tataru do Mikołajczyka, oskarżony stwierdza, że Tatar przyznał mu rację, że w razie przegranej Mikołajczyka w wyborach, trzeba się z nim rozstać, bo nie wiadomo, „czy Mikołajczyk nie przekształci się z polityka w większej skali w drobną tylko agenturkę". Jest inny sztafend — kontynuuje oskarżony — są inne hasła, ale cele właściwie są bardzo bliskie. Mikołajczyk reprezentował chęć stworzenia republiki burżuazyjnej, zaś grupa którą wskazywał Kuropieska, reprezentuje chęć stworzenia tej republiki burżuazyjnej, jeśli nie w pierwszej, to w drugiej lub trzeciej fazie. Przed powzięciem ostatecznej decyzji Tatar pragnął poradzić się Kirchmayera, któremu bezwzględnie wierzył.

W końcu 1946 roku, względnie na początku 1947 — zamierzenia te zaczęły przybierać realne kształty. Zdecydowano się ostatecznie pójść po linii wojskowej poprzez Kuropieską i wiceministra Szychalskiego.

W początkach maja 1947 r. poprzez Chojeckiego przyszło zawiadomienie, że jeden z członków komitetu może przyjechać do Warszawy i będzie przyjęty przez gen. Szychalskiego. Postanowiono, iż pojedzie Tatar. Została wtedy zdecydowana kwestia przekazania FON, jako pretekstu stwarzającego dobrą atmosferę dla naszych rozmów w Warszawie. Opiekę nad Tatem w kraju gwarantował gen. Szychalski. Przed swym wyjazdem Tatar uzgodnił kwestię wyjazdu z Kopańskim. Kopański postawił przed Tatem sprawę, że jeśli osiągnie poważne sukcesy w rozmowach, to Kopański interesuje się sprawą powrotu i kwestii tej nie należy traktować na płaszczyźnie jedynie naszego komitetu. Jeśli jest gwarancja powrotu dla takich ludzi, jak Tatar, to mogą wrócić i inni, jak Maczek i Sosnkowski.

Chcieli stworzyć w Polsce taką sytuację, jaka zaistniała w Jugosławii

„Tatar — stwierdza oskarżony — przytaczał opinie Hankaya na temat sytuacji międzynarodowej i przytaczał plan polityki brytyjskiej na najbliższy okres. Według tej opinii polityka brytyjska dążyła do tego, by osłabić wpływy Związku Radzieckiego w Europie środkowej i umożliwić ruchy w Europie środkowej w państwach demokracji ludowej, by stworzyć taką sytuację, jaka zaistniała w Jugosławii". „Była mowa o Czechosłowacji i o Polsce, że trzeba stworzyć tam takie warunki, któreby doprowadziły do sytuacji Jugosławii. Hankey został poinformowany o celach wyjazdu Tataru. Ze strony Anglików nie było się czego obawiać. Jak wynikało z informacji, które przekazywał nawet do prasy brytyjskiej, że w okresie gdzieś około 48 roku zaistniała w Polsce i innych krajach demokracji ludowej warunki, umożliwiające odsunięcie komunistów od władzy. Nie było precyzowane, czy to będą rewolucje, czy to będzie droga zamachów stanu, czy powstań. Jak myśmy to rozumieli te warunki zbliżano się z połączeniem PPR z PPS, które jak liczyło się, da wzmocnienie prawicy. Wyglądało na to, że w roku 1948 nastąpił opowianie władzy przez grupę, którą dla nas reprezentował gen. Szychalski".

Tatar wyjechał z Londynu 18 lub 19 lipca, wrócił zaś przy końcu sierpnia. Po powrocie Tataru — zeznaje oskarżony — „odbyły się dwa zebrania w składzie nas trzech i w czasie tych zebrań Tatar poruszył sprawę rozmów oficjalnych, a jednocześnie poruszył zagadnienia pracy i współpracy z gen. Szychalskim. Wtedy sprawa ta dla mnie była dość jasno postawiona, że rozmowy były, wymiana poglądów nastąpiła, nastąpiła zgoda co do współdziałania, nastąpiła zgoda co do podporządkowania się dyrektywom przez organizację konspiracyjną, że zostało wytworzone kierownictwo krajowe, a komitet staje się jak gdyby tylko ekspozyturą likwidującą, że tutaj kontakty zostają ustalone w ten sposób, iż większość porozumień i możliwości kontaktowania zostaje tylko w rękach Tataru, że komitet jest przeznaczony jak gdyby tylko do likwidacji".

Na pytanie jednego z ławników, jakie polecenia otrzymała konspiracja w kraju od osk. Tataru, oskarżony oświadczył, że z relacji Tataru, jakie złożył na komitecie, wynioskował, iż Kirchmayer posiada w Warszawie i w Łodzi grupy ludzi, z którymi współpracuje i przy pomocy których zostały uzyskane informacje przekazywane do Tataru. Kirchmayer został zawiadomiony o podjęciu przez komitet trzech współpracy z gen. Szychalskim.

Po tych zeznaniach oskarżonego przewodniczący Sądu zarządził przerwę.

Polska i świat

w ciągu doby

Chłopi jeszcze przed terminem przywożą zboże do punktów skupu

Z wielu punktów skupu donoszą, że poszczególni chłopi przywożą zboże przed wyznaczonym terminem, a także w ilości większej niż przewidują zawiadomienia na o wysokości zobowiązań zbożowych.

31 lipca br. małorolni chłopi z gminy Złotonia w pow. toruńskim: J. Anusiak, A. Kuchnicki i K. Chojnacki przywieźli zboże do punktu skupu na wozach udekorowanych zieloną i transparentami. Wszyscy oni wysoko przekroczyli swe zobowiązania, zapewniając sobie premie za ponadplanową sprzedaż.

W pow. opolskim do punktu skupu w Wójtowej Wsi pierwszą przywożą 600 kg żyta z nowych zbiorów — Klara Smolin, wdowa gospodarująca na 10 ha ziemi. W pow. Puławskim pierwszeństwo przypadło w udziale ob. Gabce z gromady Karolin, który przywoził do gminnej spółdzielni 300 kg zboża, w tym 40 kg ponad ilość ustaloną w zawiadomieniu. Na terenie woj. śląskiego pierwsze partie jęczmienia przywieźli do punktów

skupu chłopi z pow. sztumskiego i kwidzińskiego. Blisko 10 ton zboża wpłynęło już do punktu skupu w Włocławku, woj. wrocławskiego.

W gminie Lulkowo pow. toruńskiego, średniorolny chłop P. Orłowski, który według planu zobowiązany jest do sprzedaży 1,850 kg zboża, oświadczył, iż jeszcze w sierpniu sprzeda Państwu blisko 1 tonę pszenicy ponad wyznaczoną ilość.

B. Jabłoński, małorolny chłop z gromady Zabłocie, pow. Puławski, oświadczył, że zamiast wyznaczonych 300 kg zboża sprzeda 450 kg i że uczyni to przed wyznaczonym terminem.

Coraz więcej gromad i gmin przystępuje do współzawodniczenia w sprawniej i terminowej sprzedaży zboża. M. in. chłopi gminy „Miedza w woj. katowickim wezwali do współzawodniczenia mieszkańców gminy Pawłowice, a chłopi gminy Wysockie, pow. zamajski, współzawodnicząco będą o przedterminowe wykonanie planu sprzedaży zboża z gminami Stary Zamość i Suchowole.

Chińska Armia Ludowa będzie umacniać obronność swojej ojczyzny

Z przemówienia naczelnego dowódcy Chińskiej Armii Ludowej Czu Teh'a

Z okazji 24 rocznicy powstania Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej, jej naczelny dowódca Czu Teh wygłosił przemówienie, w którym dokonał oceny narodu chińskiego i jego armii w wojnie ludowo-rewolucyjnej z imperializmem i rodzimą reakcją.

Mówiąc o napaści imperialistów amerykańskich na Koreę i zagroźeniu kontroli nad chińską wyspą Tajwan — Czu Teh oświadczył, że zabory amerykańskie ubrają intensywnie Japonię i snują plany stałej okupacji Japonii i południowej części Korei. Imperialiści amerykańscy oświadczały niejednokrotnie bez ogródek, że będą nadal prowadzić wrogie działania przeciwko narodowi chińskiemu, że będą nadal usiłowali podważać ustroj ludowo-demokratyczny Nowych Chin.

W chwili obecnej — powiedział Czu Teh — obie strony walczą w Korei, prowadzą rokowania w sprawie rozejmu. Mamy oczywiście nadzieję, że zawarcie rozejmu będzie możliwe i że można będzie osiągnąć pokojowe uregulowanie kwestii koreańskiej. Mówimy gorąco pokój i domaganie się pokoju w Azji i na całym świecie. Nie możemy jednak zapominać, że kraje imperialistyczne dążą do wojny i nie chcą pokoju. Zarówno w Azji, jak i w Europie imperializm amerykański przygotowuje się intensywnie do nowej agresywnej wojny światowej i dokonuje agresji w Korei i na chińskiej wyspie Tajwan.

Holdując nadal swym pełnym chwałą tradycjom i opowiadając najbardziej przodującą naukę wojskową ZSRR opierając się o swoją własną, istniejącą już tradycję, o trwałą podstawę swojej politycznej i wojennej nauki, oraz doświadczenie w dziele tworzenia armii i prowadzenia wojny, Chińska Armia Ludowo-Wyzwoleńcza niewątpliwie będzie nadal umacniać obronność i walcząc o pokój.

Walcząc przeciwko imperializmowi i rodzimej reakcji, my,

Amerykani

chcą się morderstwami i utrudniają porozumienie w sprawie rozejmu

Siedemnaste posiedzenie w Kaesong w sprawie rozejmu w Korei odbyło się 2 sierpnia i trwało od godz. 10-jej do 11:20 czasu koreańskiego. Utrzymuje się nadal poważna rozbieżność poglądów na sprawę wycofania linii demarkacyjnej między oboma stronami w celu utworzenia strefy zdemilitaryzowanej. General Nam Ir, przewodniczący delegacji Koreańskiej Armii Ludowej i ochotników chińskich, raz jeszcze podkreślił, że strona amerykańska chce się skutkami bestialickiego bombardowania z morza i powietrza, domaga się jednocześnie utworzenia tzw. wojskowej linii obronnej, w przeci-

wieństwie do lojalnej i rozsądnej propozycji, w myśl której 38 równoleżnik ma stanowić wojskową linię demarkacyjną między obu stronami, oraz wysuwa żądania, zmierzające do przesunięcia wojskowej linii demarkacyjnej w głąb pozycji Koreańskiej Armii Ludowej i ochotników chińskich. Stanowisko to nie da się pogodzić z realną sytuacją militarną na froncie koreańskim, gwałci zasady sprawiedliwości i rozsądku, narusza na szwank pokojowe uregulowanie kwestii koreańskiej i dlatego jest absolutnie nie do przyjęcia.

18-te posiedzenie odbędzie się dnia 3 sierpnia o godz. 10-jej.

Kobiety i dzieci nadal giną od amerykańskich bomb w Korei

Naczelne dowództwo Koreańskiej Armii Ludowej donosi, że na wszystkich frontach oddziały armii ludowej, współdziałając ściśle z ochotnikami chińskimi, kontynuują walki z nieprzyjacielem zadając mu poważne straty w ludziach i sprzęcie. 2 sierpnia lotnictwo amerykańskie bombardowało znów czaciele spokojne miasta i wsie koreańskie nie posiadające żadnych obiektów wojskowych. Wskutek bombardowania wielu mieszkańców zginęło lub odniosło rany.

Czwarty dzień z kolei samoloty USA bombardują i ostrzeliwują Phenian. W następstwie barbarzyńskiego nalotu dokonanego dnia 30 lipca zginęło kilkaset osób i tyleż odniosło rany. Spół ranni wydobytwa się wciąż zwłoki. Wśród poległych znajduje się Te Gi-ezen, znany poeta koreański, wice-przewodniczący stowarzyszenia pracowników literatury i sztuki. Zginęło wiele kobiet i dzieci. Na ulicach widnieją łezne teje od bomb i szczątki zombardowanych domów.

Przeciw Polsce — w służbie podpalaczy świata

Już trzech dzień toczy się przed Najwyższym Sądem Wojskowym rozprawa przeciw organizacji dywersyjno-spiegowskiej w WP. Już trzech dzień z zeznań oskarżonych wyciera straż liwa zbrodnia przeciw narodowi, przeciw pokojowi, w służbie imperialistycznych podżegaczy wojennych.

Działalność oskarżonych Tataru, Jureckiego czy Utnika i ich zeznania z całą ostrością potwierdzają historię, a nawet — nie mówiąc o mas ludowych i ich rewolucyjnej drogi, pro wadzi nieuchronnie do zdrady narodów, zamachów na jego niepodległość. A zdrada narodu i zbrodnia przeciw niemu działalność prowadzi z kolei na pozycje wrogie pokojowi — na służbę zbrodniarzy przeciw ludzkości.

Ich nadzieja w wojnie

Fakty zawarte w akcie oskarżenia i potwierdzone zeznaniami oskarżonych, mówią niezbicie — reakcja polska i jej przestępcy przedstawiają, odpowiadają, gdyż po nieudaniu się rozgrywkę wewnątrz kraju, na leży liczyć na wojnę. Należy podziwiać zwłaszcza działalność wywiadowczą, ponieważ działalność szpiegowska jest — jak się wyraził — naszym wkładem w dzieło przygotowania wojny przez państwa anglosaskie".

Stwierdzenie takie nie budzi żadnych wątpliwości — szpiegowie robili! swą nienależną robotę dla podżegaczy wojennych. Z całym cynizmem mówi o tym oskarżony Tatar. Zapytany przez prokuratora — czy on i jego współnicy służyli wojnie

amerykańskie dolary, ani mordercy za węgla. Każdy dzień utrzymywał władzę ludową w Polsce, cementując wokół niej najszersze masy naszego narodu. Rośnie w naszym narodzie radość z dnia dzisiejszego i coraz głębsza jest świadomość słusznosci drogi, która prowadzi do jeszcze lepszego jutra. I z drogi tej naród nasz nie daje się zawrócić. Stawka na „powszechnie powstanie” w kraju — przegrana. Zdraycy narodu szukają zbawienia w wojnie. Idą świadomie, z pełnym wyrachowaniem na służbę podżegaczy wojennych, a realizację ich planów oddają wszystkie swe zdradzieckie, dywersyjne i szpiegowskie umiejętności.

Oskarżony Tatar — inspirował i organizował zbrodniczą działalność organizacji dywersyjno — szpiegowskiej w WP, stwierdza w swych zeznaniach, że kiedy po powrocie z Polski do Londynu referował swemu szefowi — generalowi Kopańskiemu sytuację w kraju — ten stwierdził, że „nie należy rozstrzygać organizacji wojskowej i cywilnej, gdyż po nieudaniu się rozgrywkę wewnątrz kraju, na leży liczyć na wojnę. Należy podziwiać zwłaszcza działalność wywiadowczą, ponieważ działalność szpiegowska jest — jak się wyraził — naszym wkładem w dzieło przygotowania wojny przez państwa anglosaskie".

Ich wkład w przygotowanie wojny

Należy dać swój wkład w dzieło przygotowania wojny — powiedział gen. Kopański swoim pomocnikom — Tatarowi, Nowickiemu, Utnikowi i ich kompanii. I dał wkład nie mały. Szkołę mieli niezłą — sanacyjną „dwójka”, AK-owska „dwójka”, przeszkoło wywiadowcze w Intelligence Service, instruktaży starych szpiegowskich wyjadaczy — Harkeya i Peinksa. Z woli amerykańskiej go i brytyjskiego wywiadu i brytyjskiego wywiadu i na ich pożytek zbierali materiały szpiegowskie o jednostkach „rmi Radzieckiej, Wojsku Polskim, gospodarstwie i życiu politycznym naszego kraju. W interesie podżegaczy wojennych organizowali bazy przerzutowe, kierowali podziemiami, zakładali nielegalne radiostacje, prowadzili dywersję, penetrowali aparat państwowy, aby w ten sposób podważyć potencjał obrony naszego kraju, przechwycić w swoje ręce kluczowe pozycje w Armii Polskiej. Mieli bowiem nadzieję, że uda im się tą drogą uczynić w chwili zbrojnego

konfliktu z naszej armii narzędzie w rękach podżegaczy wojennych, narzędzie walki przeciw Polsce i obozowi pokoju. Ten zbrodniczy plan nie udał im się i nie mógł się udać. Spiskowcy nie rozumieli, że władza, która reprezentuje interesy najszerzych mas narodu, że armia wyrosła z ludu i z ludem na śmierć i życie związana potrafi dać godną odprawę dywersantom, zdławić spisek jeszcze w zarodku.

Ich wkład w przygotowanie wojny

Zaśpieni w swej nienawiści do Polski i pokoju, zagorali w swej służbie dla angloamerykańskiego imperializmu, Tatar i jego współnicy składali swoje nadzieje na rozpętanie wojny z każdym przejawem wzrostu aktywności imperialistycznych sił agresywnych. Za pomysłową okoliczność uważali również odradzenie przez imperializm amerykański hitleryzm w Niemczech Zachodnich. Tak stwierdził w rozmowie z oskarżonym Tatem gen. Kopański. W ten sposób oskarżeni konsekwentnie kontynuowali swoje tradycje współpracy z hitlerowcami z lat, gdy krwawiła kłosa, okupowana przez niemieckich faszystów Polska.

Sojusznicy spiskowców

Proces przeciw organizacji dywersyjno — szpiegowskiej unaczynia z całą ostrością, w jaki sposób realizacja przez Szychalskiego linii politycznej prawicowo-nacjonalistycznej odchylenia stała się częścią składową dywersyjnego, antyludowego, skierowanego przeciw interesom narodu — spisku.

Oskarżeni stwierdzili w swych zeznaniach, że w swej dywersyjnej działalności stawali na prawicowo-PPS i na grupę prawicowo-nacjonalistyczną. Jej polityka hamowania rozwoju socjalizmu w Polsce i odizolowania naszego kraju od Zw. Radzieckiego, była dla Tataru i jego współników naturalnym sprzymierzeńcem w ich walce o przywrócenie kapitalizmu w Polsce. Z grupa prawicowo-nacjonalistyczną Tatar i jego współnicy wiązał nadzieje na powtórzenie się w Polsce tego wszystkiego, do czego klika titowska doprowadziła Jugosławię. Zmierzali oni do tego, aby w oparciu o politykę grupy prawicowo — nacjonalistycznej — poprzez hamowanie rozwoju budownictwa socjalistycznego i izolację od ZSRR — zdobyć władzę dla burżuazji, zaprzędać Polskę imperializmem, uczynić z niej niewolniczą kolonię imperializmu, a naród polski użyć jako mięso armatnie w wojnie przeciw ZSRR i krajom demokracji ludowej.

Jeszcze jedna lekcja czujności

Tożący się przed Najwyższym Sądem Wojskowym proces jest dla nas jeszcze jedną lekcją czujności. Uczy on nas czujności wobec wszelkich odchylenia od linii kierującej życiem naszego narodu partii — Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Proces ten jest lekcją czujności nie tylko dla klasy robotniczej i jej partii. Jest lekcją czujności dla całego naszego narodu, czujności wobec agentów imperializmu i wojny, czujności na każde nasze osiągnięcie, na każdy owoc naszego trudu, który czyni nasze życie piękniejszym i radośniejszym, który umacnia siłę i niepodległość naszej ojczyzny.

Zdemaskowanie i zlikwidowanie w zarodku zbrodniczej organizacji dywersyjno — szpiegowskiej w WP jest poważnym celem w planie podżegaczy wojennych. Jest jeszcze jednym, poważnym wkładem naszego narodu w wielkie dzieło pokoju, o które rywalizują światy pod przewodem nieuczynionego Związku Radzieckiego.

KRZYSZTOF OBORSKI